

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W URZĘDZIE MIASTA KRAKOWA

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1. Ilekroć w niniejszych Standardach Ochrony Małoletnich w Urzędzie Miasta Krakowa jest mowa o:

- 1) **małoletnim** – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę, która nie ukończyła osiemnastu lat;
- 2) **krzywdzeniu małoletniego** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie;
- 3) **personelu** – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną w Urzędzie Miasta Krakowa na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy wolontariackiej, umowy/skierowania do odbycia stażu lub innego stosunku prawnego, która z racji pełnionej funkcji lub zadań może mieć (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi w związku z uczestnictwem w działalności, o której mowa w art. 22b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560 i 1228), realizowanej przez komórkę organizacyjną Urzędu Miasta Krakowa, w której jest zatrudniona;
- 4) **Standardach** – należy przez to rozumieć Standardy Ochrony Małoletnich w Urzędzie Miasta Krakowa;
- 5) **UMK** – należy przez to rozumieć Urząd Miasta Krakowa;
- 6) **Ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

§ 2. Celem Standardów jest:

- 1) zwrócenie uwagi personelu, podmiotów współpracujących z UMK i ich personelu, a także opiekunów małoletnich, na konieczność podejmowania wzmoczonych działań na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
- 2) określenie zakresu obowiązków personelu w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
- 3) określenie procedury interwencji personelu w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich.

Rozdział II

Zasady bezpiecznej rekrutacji

§ 3. 1. Każda osoba z personelu przed nawiązaniem stosunku pracy lub jej dopuszczeniem do działalności, o której mowa w art. 22b ust. 1 pkt 2 ustawy zostanie zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

2. Każda osoba, o której mowa w ust. 1 jest zobowiązana do przedstawienia informacji z Krajowego Rejestru Karnego, w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego (w tym przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

3. Każda osoba z personelu ma obowiązek zapoznać się ze Standardami po podjęciu zatrudnienia w UMK, a fakt zapoznania się i przyjęcia Standardów do stosowania i przestrzegania poświadczą poprzez złożenie stosownego oświadczenia, opatrzonego własnoręcznym podpisem. Oświadczenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, zostaje złożone do akt osobowych pracownika.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem

§ 4. 1. Obowiązkiem personelu jest dbanie o bezpieczeństwo małoletnich w toku jakiegokolwiek kontaktu z nimi, szacunek wobec ich godności oraz uwaga na ich potrzeby, oczekiwania i predyspozycje, z uwzględnieniem umiejętności rozwojowych małoletniego, możliwości wynikających z niepełnosprawności oraz potrzeb edukacyjnych.

2. Obowiązkiem każdej osoby z personelu jest utrzymywanie profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowe rozważenie, czy jej reakcja, komunikacja bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

3. Standardem działania personelu wobec małoletnich jest zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z małoletnimi, gotowość udzielenia wsparcia i rozmowy, a także okazywanie zrozumienia i zainteresowania.

4. Obowiązkiem każdej osoby z personelu jest równe i niedyskryminujące traktowanie każdego małoletniego bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/ niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.

5. Obowiązkiem każdej osoby z personelu jest działanie w stosunku do małoletnich w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.

6. Personel zobowiązany jest:

- 1) odnosić się do małoletnich z szacunkiem;
- 2) wysłuchać i starać się udzielić odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i wieku małoletnich;
- 3) zachować szczególną ostrożność w kontaktach z małoletnimi, wykazując zrozumienie i wyczuć;

- 4) zwracać uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy małoletnimi, a w szczególności być wyczulonym na: znęcanie fizyczne, psychiczne, znieważanie, upokarzanie, lekceważenie, obrażanie i zawstydzanie, używanie wulgaryzmów, podnoszenie głosu (krzyk), stosowanie gróźb, zastraszanie lub inne niedozwolone zachowania.
7. W relacji personelu z małoletnimi niedopuszczalne jest w szczególności:
 - 1) stosowanie wobec małoletniego przemocy w jakiejkolwiek formie, w tym fizycznej, psychicznej, werbalnej, emocjonalnej czy seksualnej;
 - 2) wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy, wieku lub przewagi fizycznej;
 - 3) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie;
 - 4) podnoszenie głosu (krzyk), chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie), wywoływanie lęku;
 - 5) zachowywanie się w obecności małoletnich w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej;
 - 6) kontakt fizyczny, który mógłby zostać negatywnie zinterpretowany;
 - 7) kontakt fizyczny, wiążący się z jakąkolwiek gratyfikacją bądź wynikający z relacji władczej;
 - 8) proponowanie małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z małoletnimi lub w ich obecności;
 - 9) zapraszanie małoletniego do miejsca zamieszkania personelu oraz spotkanie się z małoletnim w innych miejscach, poza godzinami wykonywania czynności służbowych;
 - 10) nawiązywanie kontaktów z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (np. prywatny telefon, e-mail, komunikatory, przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych).

§ 5. 1. Dane osobowe małoletnich są chronione zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) oraz obowiązującymi w Urzędzie przepisami wewnętrznymi i procedurami.

2. Każda osoba z personelu posiadająca dostęp do danych osobowych małoletnich ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarzają oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych, przed nieuprawnionym dostępem.

3. Dane osobowe małoletnich mogą być wykorzystywane wyłącznie w celach, w których zostały zebrane.

4. Dane osobowe małoletnich mogą być udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym do ich otrzymania.

5. Informacje o małoletnim mogą być udostępniane wyłącznie osobom i organom uprawnionym, legitymującym się podstawą prawną do ich uzyskania.

§ 6. 1. Rejestracja i przetwarzanie wizerunku małoletniego, w tym także przechowywanie materiałów zawierających wizerunek małoletniego, odbywa się na zasadach określonych powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i zgodnie z przepisami i procedurami obowiązującymi w Urzędzie Miasta Krakowa.

2. Rejestrując i przetwarzając wizerunek małoletniego należy kierować się odpowiedzialnością i rozważą, na celu mając przede wszystkim ochronę jego dóbr osobistych.

3. Niedozwolone jest rejestrowanie i przetwarzanie wizerunku małoletniego w sytuacjach, które mogą naruszać jego godność, prywatność i bezpieczeństwo, a także w kontekście mogącym wywołać negatywne skojarzenia lub stygmatyzację małoletniego.

4. Poza przypadkami określonymi w ogólnie obowiązujących przepisach prawa, niedozwolone jest rejestrowanie i przetwarzania wizerunku małoletniego bez świadomej, jednoznacznie i dobrowolnie wyrażonej zgody rodzica lub opiekuna prawnego.

5. Zgoda na wykorzystanie wizerunku małoletniego musi zostać poprzedzona wyraźną informacją o sposobie wykorzystania zdjęć lub nagrań i miejscu ich ewentualnej publikacji.

6. Zgoda na wykorzystanie wizerunku małoletniego wyrażana jest w formie pisemnej. Zgoda musi precyzyjnie określać miejsca, sposób i kanały publikacji wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany a także okres jego udostępnienia.

7. Jeśli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców lub opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

8. W trakcie wydarzenia lub aktywności personel jest zobowiązany do zapewnienia aby osoby uczestniczące w wydarzeniu lub aktywności – zarówno małoletni jak i osoby pełnoletnie – nie naruszały postanowień, o których mowa w ust. 1 – 7, w szczególności, aby wizerunek małoletniego nie był rejestrowany bez uprzedniej zgody rodzica lub opiekuna prawnego.

9. Jeśli podczas wydarzenia lub aktywności ma być stosowany monitoring, wówczas należy pozyskać pisemną zgodę rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego na stosowanie monitoringu w trakcie wydarzenia lub aktywności. W przypadku, gdy monitoring jest stosowany w trakcie wydarzenia lub aktywności ze względów bezpieczeństwa, brak zgody rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego na stosowanie monitoringu powoduje, że małoletni nie może być uczestnikiem wydarzenia.

Rozdział IV

Zasady korzystania z Internetu

§ 7. 1. Jeżeli komórka organizacyjna UMK zapewnia małoletnim dostęp do Internetu, podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

2. Jeżeli komórka organizacyjna UMK zapewnia małoletnim dostęp do Internetu może się on odbywać wyłącznie pod nadzorem personelu, na wyznaczonych komputerach należycie zabezpieczonych, zgodnie z ust. 1.

3. Personel czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez małoletnich podczas organizowanych wydarzeń lub aktywności.

Rozdział V

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

§ 8. 1. Małoletni ma prawo do jasnej i przekazanej w zrozumiały dla siebie sposób informacji na temat obowiązujących go norm i zasad postępowania, reguł bezpieczeństwa oraz praw związanych z organizowanym wydarzeniem lub aktywnością.

2. Małoletni zobowiązany jest do przestrzegania norm i zasad postępowania, reguł bezpieczeństwa, o których mowa w ust. 1.

3. Małoletni traktują się nawzajem z szacunkiem, respektują prawa i wolności osobiste innych małoletnich, w szczególności prawo do własnych poglądów, wyglądu i zachowania.

4. Małoletni w kontaktach z innymi małoletnimi zachowuje uprzejmość, życzliwość, nie używa wulgaryzmów, nie podnosi głosu (krzyk), wyraża się w sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi, nie wyśmiewa i nie poniża innych małoletnich.

5. Zabronione jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy, z jakichkolwiek powodów, między małoletnimi.

6. Niedozwolone jest palenie papierosów, e-papierosów, picie alkoholu, używanie narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych przez małoletnich, a także ich rozprowadzanie wśród innych małoletnich, częstowanie i zachęcanie do spożywania innych małoletnich.

7. Z zastrzeżeniem przepisów prawa, małoletni nie mogą fotografować, nagrywać rozmów, filmować małoletnich oraz innych osób a także upubliczniać takich materiałów, bez pozyskania odpowiednich zgód.

8. Zabrania się małoletnim korzystania z urządzeń mobilnych w sposób niewłaściwy, a w szczególności oglądania lub słuchania nieodpowiednich treści lub udostępniania ich innym małoletnim, a także rozpowszechniania tzw. *fake news* (nieprawdziwych lub częściowo nieprawdziwych informacji) dotyczących innych małoletnich oraz personelu. W razie uzasadnionego podejrzenia, że małoletni w czasie aktywności korzysta z urządzenia mobilnego w sposób niewłaściwy, personel zobowiązany jest upomnieć małoletniego, a w przypadku gdy upomnienie nie przyniesie skutku, podjąć dalszą adekwatną interwencję.

9. W relacjach pomiędzy małoletnimi, w zakresie wprost nieuregulowanym w ust. 1 – 7, należy odpowiednio stosować postanowienia § 4 ust. 7 pkt 1 – 8.

Rozdział VI

Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 9. 1. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, personel ma obowiązek podjęcia interwencji adekwatnej do sytuacji, w szczególności poprzez – w miarę możliwości – wyeliminowanie niepożądanego zachowania bez uszczerbku dla zdrowia fizycznego i dobrostanu psychicznego małoletniego.

Dotyczy to również sytuacji, gdy osobą krzywdzącą małoletniego jest inny małoletni.

2. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego personel niezwłocznie informuje służby ratunkowe (112, 998).

3. O każdym przypadku, o którym mowa w ust. 1, personel zawiadamia Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Równościowej oraz kierującego komórką organizacyjną UMK, organizującą działalność, w związku z którą zachodzi konieczność podjęcia interwencji.

4. Jeśli ocena okoliczności będzie to uzasadniała, zgodnie z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 i 1222), w sposób niezwłoczny należy zawiadomić prokuratora lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

5. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 4, zostanie dokonane przez osobę upoważnioną zgodnie z zarządzeniem nr 1969/2024 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 16 lipca 2024 r. w sprawie podpisywania pism i dokumentów.

6. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Równościowej prowadzi Rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

Rozdział VII

Edukacja personelu w zakresie ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i pomocy małoletnim w sytuacjach zagrożenia

§ 10. 1. Urząd Miasta Krakowa zapewnia personelowi edukację w zakresie ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i pomocy małoletnim w sytuacjach zagrożenia.

2. Personel zostanie przeszkolony w zakresie stosowania Standardów.

3. Realizację obowiązku przeszkolenia personelu w zakresie stosowania Standardów nadzoruje Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Równościowej.

4. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Równościowej udostępnia personelowi wykaz lokalnych placówek pomocowych, zajmujących się ochroną małoletnich oraz zapewniających pomoc w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia wraz z ich danymi kontaktowymi (tj. ośrodek pomocy społecznej, dzielnicowy, centra pomocy dziecku, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, placówki ochrony zdrowia).

Rozdział VIII

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

§ 11. 1. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Równościowej monitoruje stosowanie Standardów w Urzędzie Miasta Krakowa.

2. Kierujący komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Krakowa na bieżąco monitorują stosowanie Standardów przez podległy im personel, a w przypadku stwierdzenia ich naruszenia zawiadamiają o tym Pełnomocnika ds. Polityki Równościowej.

3. Kierujący komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Krakowa zgłaszają Pełnomocnikowi Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Równościowej konieczność wprowadzenia zmian w Standardach, wynikającą z potrzeb faktycznych jak również ze zmiany przepisów prawa.

4. Co najmniej raz na dwa lata Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Równościowej, we współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej i Zdrowia, dokonuje oceny aktualności Standardów w zakresie faktycznych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa. Ewaluacja Standardów, o której mowa w zdaniu pierwszym prowadzona będzie w szczególności w oparciu o analizę przepisów prawa powszechnego, aktów prawa wewnętrznego, informacji przekazywanych w trybie, o którym mowa w ust. 3, analizę ilościową i jakościową zgłoszeń, o których mowa w § 9 ust. 3.

Rozdział IX

Zasady udostępniania Standardów

§ 12. 1. Ze Standardami zapoznawani są: personel, podmioty współpracujące z Urzędem Miasta Krakowa w organizowaniu działalności, o których mowa w art. 22b ust. 1 pkt 2 ustawy oraz ich personel, małoletni oraz ich rodzice albo opiekunowie prawni.

2. Zapoznanie małoletnich oraz ich rodziców albo opiekunów prawnych ze Standardami odbywa się m.in. w formie udostępnienia, o którym mowa w ust. 6 i 7.

3. Zapoznanie personelu ze Standardami następuje m.in. w formie szkoleń, o których mowa w § 10 ust. 2 oraz w formie udostępnienia, o którym mowa w ust. 6.

4. W Urzędzie Miasta Krakowa, w miejscu przeznaczonym dla zamieszczania ogłoszeń, wywieszane są:

- 1) informacje o numerach bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży;
- 2) informacje, gdzie szukać pomocy w przypadku krzywdzenia małoletnich.

5. Informacji, o których mowa w ust. 4, udziela małoletnim, ich rodzicom albo opiekunom prawnym również personel oraz Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Równościowej.

6. Standardy udostępnia się poprzez ich opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa oraz w budynku Urzędu Miasta Krakowa w miejscu przeznaczonym dla zamieszczania ogłoszeń.

7. Niezależnie od ogłoszenia, o którym mowa w ust. 6, Standardy są ogłaszane na stronach internetowych prowadzonych przez komórkę organizacyjną Urzędu Miasta Krakowa organizującą działalność, o których mowa w art. 22b ust. 1 pkt 2 ustawy - dla konkretnego wydarzenia oraz - o ile to możliwe - przez ich wywieszenie na tablicy ogłoszeń w miejscach odbywania się wydarzenia przedsięwziętego w ramach działalności, o których jest mowa w art. 22b ust. 1 pkt 2 ustawy.